

# Kad je sport više od igre

Svetsko prvenstvo u fudbalu sa dve reprezentacije bivše SFRJ stidljivo je vratilo komšijsko navijanje na ove prostore i oživilo priče o YU-zvezdama sporta koje su i u najtragičnijim godinama ponosno čuvale prijateljstva i dostojanstvo, ali i onima koji su zaboravljajući fer-plej okrvavili ruke

Pišu: Arijana Saračević Helač (Sarajevo) i Darko Šper (Novi Sad)

**S**rbija, na veliku žalost njenih navijača, ove godine nije bila na Svjetskom prvenstvu u fudbalu jer su u kvalifikacijama od njih bili uspješnije komšije Hrvati. Ipak, organizovano gledanje fudbala po kafićima i kladionicama nije izostalo, gdje je neko zbog simpatija, a neko zbog zarade, naviao za svoje favorite.

Podrška ljutim rivalima iz grupe i senzaciji evropskih kvalifikacija – reprezentaciji Bosne i Hercegovine, širom Srbije je izostala. Pa ipak, na jednom mjestu u glavnom gradu Beogradu, u Kulturnom centru grada, u podnožju Brankovog mosta, svake večeri kada su u Brazilu igrale selekcija BiH i Hrvatske stotinjak i više mladih gromoglasno je podržavalo komšije.

“Svi kafići u Srbiji, manje-više, organizuju gledanje fudbala sa Svetskog prvenstva, ali se jedino kod nas otvoreno navija za Bosnu ili Hrvatsku. To bismo inače radili bilo gde, ali nam je želja bila da fudbal gledamo zajedno i pošaljemo drugačiju poruku od one koja se šalje sa stadiona. Mi smo že-

li da pošaljemo podršku komšijama”, kaže Ivan Đurić iz Inicijative mladih za ljudska prava u Beogradu, jedan od najzaslužnijih što su se mladi Beograđani odvažili da navijaju za komšije.

**MONSTRUM SA GRBAVICE:** Istovremeno, u glavnom gradu BiH, u skromnom domu Nataše Čengić, šok i nevjericu. Noć prije, ova osamdesetogodišnja starica strastveno je navijala za reprezentaciju BiH koja je igrala protiv Nigerije. Jutro je pokvarilo sve. Ubici njenog sina Gorana smanjena je kazna zatvora za tri godine. Goran je

polovinom juna 1992. u okupiranom dijelu grada, sarajevskoj Grbavici, pokušao spasiti komšiju, doktora Husniju Čerimagića. Obojicu ih je ubio Veselin Vlahović Batko, zvani “monstrum sa Grbavice”.

Goran je nekadašnji rukometni reprezentativac SFRJ, dugogodišnji igrač Bosne i Crvene zvezde. Rođen za velika djela, dijete je iz partizanske porodice. Njegov otac Ferid - Fićo bio je prvi gradonačelnik Sarajeva nakon Drugog svjetskog rata. Došavši u sukob sa Aleksandrom Rankovićem, gradonačelničku funkciju mijenja petogodišnjim robijanjem na Golom otoku. Goranova majka Nataša unuka je rođene sestre crnogorske kraljice Milene Petrović. Njena sestra Ksenija, ubijena je kao partizanka u 21. godini na Majevici, a ubrzo i njen bratić, poznati beogradski ilegalac Stevan Zimonjić koji je zbog (ispravnih) stavova obešen tri dana prije oslobođanja Beograda. Po njemu je i stvoren lik Tihog u poznatoj seriji Otpisani.

Skoro pola vijeka poslije još jedan Goranov rođak, hrabri momak iz Trebinja Srđan Aleksić, ubijen je zbog najljudskijih pobuda dok je spasavao prijatelja muslimanske nacionalnosti. A nedugo zatim i Goran.

“Jučer, 14. juna bila je 22. godišnjica





## **Podrška reprezentaciji Bosne i Hercegovine, širom Srbije je izostala. Pa ipak, u Kulturnom centru grada, u podnožju Brankovog mosta, svake večeri kada su u Brazilu igrale selekcija BiH i Hrvatske stotinjak i više mlađih gromoglasno je podržavalo komšije**

Goranovog ubistva", prisjeća se gospoda Čengić i dodaje: "Godinama sam tražila bilo kakvu informaciju o svom sinu koji je ubijen samo zato što je pokušavao spasiti svoje prijatelje i komšije. Ljudi koji su izlazili sa Grbavice ništa nisu znali o njemu, a oni koji su znali nisu mi htjeli kazati istinu, valjda da bi me poštanjeli. Tek sam mnogo kasnije saznala da je ubijen i ostavljen u nekom potoku izvan Grbavice. Nakon devet godina pronašli smo ga i sahranili". Za to vrijeme Goranov ubica Vlahović šetkao se evropskim plažama.

Iz Nikšića je Vlahović kao bokser lake kategorije u Sarajevo došao polovinom osamdesetih i postao član Bokserskog kluba Željezničar i izbacivač u sarajevskim diskotekama. Stanovao je kod Asima Buljubašića u Šopingu na Grbavici, gdje je nekoliko godina kasnije na monstruozan način ubio trideset građana ovog okupiranog dijela grada. I svog je stanodavca, nakon što ga je potpuno opljačkao, pokušao

ubiti. Vlahović je bio organizator marsovskih barikada 1992. godine i "spezialne obuke za koljače".

"Ne mogu da shvatim da je tog ubitcu neko nekada nazivao sportistom. Sportisti su ljudi koji simboliziraju humanost, zajedništvo, ljubav. Ovaj koljač nikada nije ni mogao biti sportista", kaže gospoda Čengić.

Gordan Žigić, Goranov drug i suigrač iz RK Bosna, s tugom se prisjeća mladalačkih druženja i ističe kako je Goran odrastao i do ženidbe živio u samom centru Sarajeva: "Ubjeđivali smo ga da i dalje ostane tu, da ne mijenja stan, a on bi se samo nasmiješio. Htio je da sa svojom suprugom i dva sinčića živi zasebno kao mala srećna porodica. Jednostavno, nešto ga je vuklo na Grbavicu."

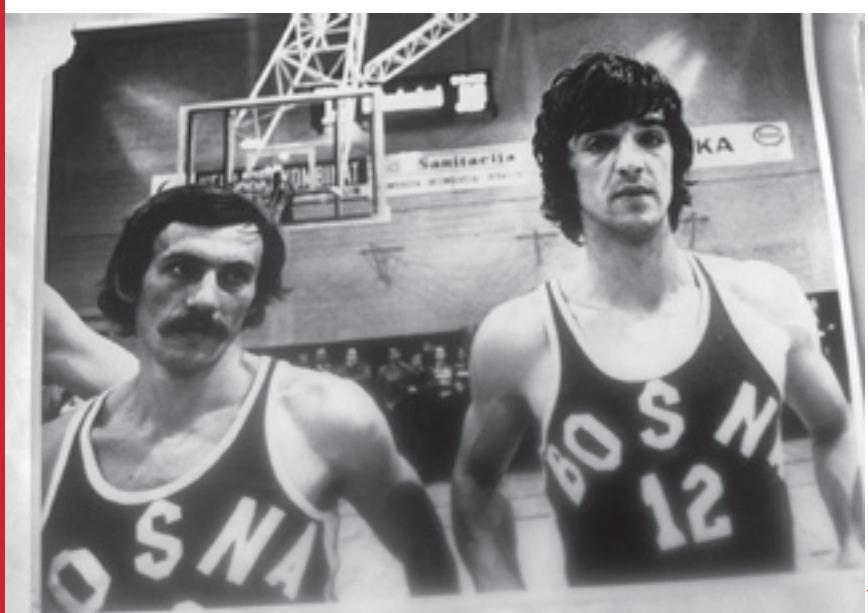
**ZLATNI DEČACI:** Početkom ratnih sukoba na prostoru nekadašnje SFRJ u susjednoj, novonastaloj državi Republici Hrvatskoj, u gradu Zadru, legendarni košarkaški reprezentativac

Jugoslavije Krešimir Ćosić uspaničeno zove prijatelje iz ovog grada, gdje su nehrvati bili u opasnosti, i moli ih da premjeste mladog i perspektivnog košarkaša rođenog u Zrenjaninu Dejana Bodirogu. Kao sedamnaestogodišnji košarkaš, Dejan je na poziv Ćosića došao u ovaj grad i igrao za KK Zadar. Bodirogini roditelji su bosanski Srbi, rođeni u Trebinju, što je bila otežavajuća okolnost za mladog košarkaša.

Na Ćosićeve vapaje odaziva se Bogdan Tanjević, tadašnji trener Trsta i legendarni igrač i trener zlatne sarajevske Bosne. Bodiroga uspijeva doći do Trsta i počinje igrati za Tanjevićev klub.

"Bio je to presudni trenutak u njegovoj karijeri", kaže nam Zdravko Čečur, također zlatni dječak Bosne, i dodaje: "Bodiroga nikada ne bi imao taj put od trnja do zvijezda da nije bilo Kreše i Boše. Završio bi kao igrač Zadra, a uslijedili su sjajni transferi od Milana, preko Reala i Panatinaikosa, do Barselone i Vertus Rome. Kakav je to kvalitet bio najbolje govori činjenica da je Bodiroga u vrijeme igranja za Barselonu proglašen jednim od pet najboljih igrača svijeta. To ga nije nimalo promijenilo, u smislu ljudskosti. Formiran je human i dobar čovjek kome je empatija urođena karakterna osobina. Dakle, pravi sportista."

Uporedo, Bodiroga učestvuje u humanitarnim akcijama i sa još šest košarkaša formira Grupu 7, neprofitabilnu organizaciju čiji je cilj prikupljanje sredstava za pomoći djeci u zemljama



bivše Jugoslavije. U međuvremenu, ne zaboravlja ni prijatelje. Bodiroga je godinama poslije igrao, kao i Mirza, za španski Real. Teške bolesti savladavaju dvije košarkaške veličine: u Sarajevu obolijeva Mirza Delibašić, a u Zadru Krešimir Čosić. Bodiroga, daleko od očiju javnosti, svakodnevno brine za Krešino zdravlje i njegovu porodicu.

Iz Madrida dolaze pozivi da se Mirza izmjesti i lijeći u inostranstvu. On odabiće. Postaje prvi direktor košarkaške reprezentacije BiH. Kasnije direktorskiju funkciju preuzima još jedan zlatni dječak KK Bosna Vjenčeslav Tolj.

"Na samom početku rata bio sam mobilisan u policijskoj stanici i došao je Mirza. Rekao mi je: 'Idemo tamo gdje znamo raditi posao', i napravili smo reprezentaciju BiH, a istovremeno u Splitu naš drug iz bivše reprezentacije Jugoslavije i splitske Jugoplastike, Rato Tvrdić organizovao nam je pripreme. Propale su jer nismo mogli dobiti dozvole za izlazak", prisjeća se Tolj.

Dvije godine kasnije, 1994., u Bugarskoj je trebalo da se odigra prvi zvanični susret reprezentacija SR Jugoslavije i BiH, na čemu je posebno insistirao i dugo radio Mirza Delibašić, koji je uprkos informativnim blokadama uspijevao kontaktirati sa najboljim beogradskim drugom Zoranom Slavnićem. No, pred sam susret utakmica je otkazana zbog ubistva 91 osobe u masakru u Tuzli. Delibašić tada susreće i druga iz bivše reprezentacije Dragana Kićanovića.

"Ne samo da su lagali o Mirzi, već su napravili i knjigu u kojoj su napisali da se Mirza iživljavao nad sarajevskim Srpskinjama. Mirza je bio jedan od najboljih i najhumanijih ljudi. I u vrijeme pakla sport mu je bio jedino oružje, što dokazuje i ovaj susret u Bugarskoj", govorio je tada Kićanović.

**TANJEVIĆEV POZIV:** Intezivno se druže i obnavljaju sjećanja, ne sluteći da će već za nekoliko mjeseci Kićanović sa njihovim zajedničkim prijateljima Draženom Dalipagićem i Dragom Kapičićem, dok rat još traje, putovati automobilom u Zagreb, na sahranu Krešimira Čosića.

Početkom jugoslovenske agonije Kapičić je bio prvi sportista koji je

◀ **VELIKANI I U MIRU I U RATU:**  
Zlatni dečaci YU-košarke

glasno osuđivao dešavanja na prostorima bivše Jugoslavije. Poput Gorana Čengića, i on je partizansko dijete. Sin je poznatog jugoslavenskog narodnog heroja, udbaša i zapovjednika Golog otoka. Početkom 1946. u planinama kraj Višegrada ovaj rođeni Crnogorac organizirao je hapšenje četničkog vođe, ratnog zločinca Draže Mihailovića. U Srbiji nije bio omiljen jer je bio jedan od direktnih sudionika hvatanja četničkog vođe, a kasnije i zapovjednik logora na Golom otoku. Umro je krajem prošle godine, u dubokoj starosti. Godinu prije, zbog njegovih stavova protiv srpskog nacionalizma, vraćajući se iz kafića svoga sina Dragana brutalno je pretučen.

“Zahvaljujući srpskom nacionalizmu i Slobodanu Miloševiću, Jugoslavija se raspala u krvi i zločinima”, govorili su Kapičići, koji su u jesen 1991. godine bili rijetki potpisnici dokumenta kojim su se usprotivili Miloševiću i njegovoj politici u Srbiji, te tražili obustavljanje napada i bombardiranja hrvatskih gradova, posebno Dubrovnika.

Zbog iste takve politike, u svom Trebinju teške trenutke proživljava i Zdravko Čečur. Po cijenu života nije se htio odreći sarajevskih drugova. Rat ga je zatekao u Sarajevu. Kada se konačno uspio vratiti u rodno Trebinje, tek onda je, kako kaže, počela borba za život: “Vratio sam se u Trebinje i doživio sam ono što nisam mogao ni sanjati. Tražio sam posao, ali sva su mi vrata zatvarali. Želio sam biti makar kurir, a ne nekakav predsjednik. Tako je i danas. Prijavio sam se na biro za zapošljavanje jer nisam mogao ništa naći da radim, a onda me jednoga dana nazvao Boša Tanjević, koji mi je prije toga pomogao da u Trebinju otvorim kafić, ali su ga demolirali poslije nepuna dva mjeseca.

Rekli su mi da to nije bilo slučajno, nego zato što sam hvalio Sarajevo. A Sarajevo je najljepša spomena iz mog života. To je bio predivan grad, predivni ljudi. Otuda živu glavu ne bih izvukao da nije bilo mojih prijatelja. Ja sam Trebinjac, rođen u centru grada, i niko mi ga ne može uzeti, kao što mi ne može uzeti Sarajevo”, ogorčeno priča Čečur i sjeća se kako mu je Boša u nevjericu rekao: “Na kakvom birou?”, a ja sam doslovno odgovorio da “nisam u američkom FBI, nego na trebinjskom birou za zapošljavanje”. Tako je razgovor završen, ali nakon samo dvije

## Drugacija slika

Maša Milunović se posebno osvrnula na nedavnu presudu kojom je FIFA suspendovala sa Svjetskog prvenstva fudbalera Hrvatske Josipa Šimunića zbog ustaških pokliča na stadionu u Zagrebu.

“To je nešto što je nama bilo veoma važno i zaista podržavamo takvu vrstu presude. Drago nam je i što su se na Facebooku pojavile slike kako Šimunić gleda slike Povorke ponosa u Zagrebu. Nadam se da će tako nešto uskoro prirediti i nacionalistima u Srbiji. Iz Beograda mora da ode drugačija slika u svet, a ne samo razbijanja, upadi na terene navijača koji skidaju kapitenske trake igračima i zastrašuju ih, a kasnije pred novinarima s njima sede zagrljeni. Nažalost, u sportskom svetu danas je velika podrška huliganima jer neko želi da oni tamo budu, a mi ovim želimo da pošaljemo jednu drugačiju sliku: sport nije samo huliganstvo, već je nešto mnogo lepše i treba navijati za nekog, a ne protiv nekog”, poručuje Maša Milunović.

minute uslijedio je novi Tanjevićev poziv i samo mu je rekao: “Radićeš kod Dejana Bodiroge”.

Dejana Bodirogu Čečur nikada ranije nije sreo. U njegovom kampu radio je kao domar, a zatim otišao u invalidsku penziju sa nešto više od 200 KM mjesecnih primanja.

Prije nekoliko godina Dejan Bodiroga je odlučio da u Trebinju, kada se još kažnjava drugačije mišljenje, upotrijebi sport i vrati tradiciju multikulturalnosti gradu na Trebišnjici. Otvorio je košarkaški kamp.

“Kamp je zamišljen tako da okuplja mlade košarkaške talente uzrasta od 12 do 18 godina iz svih krajeva svijeta. Kroz naš kamp je za osam sezona svoga postojanja prošlo više od 2.500 učesnika iz oko 25 zemalja svijeta, sa svih svjetskih kontinenata. Prema ocjenama mnogih kompetentnih osoba iz sportskog svijeta, izrasli smo u najbolji i najorganizovaniji sportski događaj ovakvog karaktera na prostoru ovog dijela Evrope, a po nekim i mnogo šire...”, napisao je Bodiroga na zvaničnoj web stranici Kampa.

**A ŠTA JE OFSAJD:** Poslije svega, u drugom dijelu bivše Jugoslavije, u Beogradu, ispod Brankovog mosta navija se za komšije.

Maša Milunović, strastvena ljubiteljka fudbala i košarke, svesrdno je podržavala akciju javnog navijanja, a to što je žena, kako sama kaže, ne znači da ne zna šta je ofsajd. “Ogadili su mi se svi oni čija slika iz Beograda odlazi u svet. Beograd nisu ti ljudi koje nazivamo navijači. To su ljudi koji se samo okupljaju na stadionima i drugim sportskim manifestacijama, ali su zapravo huligani i nasilnici. Mi smo pravi navijači koji navijamo za nekoga,

a ne protiv nekoga”, poručuje mladima u Srbiji ova Beograđanka.

Za Hrvatsku i BiH u Kulturnom centru grada sa istom strašcu se navijalo i kada su gubili i kada su pobjedivali, i kada je nada za plasman među 16 najboljih postojala i kada se već znalo da pakuju kofere. Mlađi, ali i malo stariji ljubitelji bubamare, muškarci, ali i veliki broj pripadnica nežnijeg pola, svi ispod zastava svojih najbližih komšija, iz sve snage navijali su za BiH i Hrvatsku, šaljući jedinstvenu poruku: “Navijamo za vas. Mi nismo tu, ali smo uz vas. Pobedite, vi ste nam najbliži od svih onih koji učestvjuju na prvenstvu!”

“Danas na svakom koraku postoji neko ko vas sapliće ili vam govoriti da grešite u takvom opredeljenju. Potrebno je samo da se češće preispitujete i da znate da ste u pravu. To su pre svega fantastični fudbaleri i to je prevashodna poruka koju želimo da pošaljemo. To su naše komšijske zemlje, s kojima hoćemo da ostvarimo neke normalne odnose. Da oni budu zasnovani na ljubavi i podršci, a ne na mržnji. To je ono što je nama najvažnije”, ističe Ivan Đurić i ponosno dodaje da oni prosto vole da navijaju za Hrvatsku i Bosnu.

Tako se navija i u Trebinju, u Bodiroga kampu. “Ovo nije samo sportski doživljaj, već je poruka mlađih puno jača i sjajnija o našem gradu nakon što odu I, što je najvažnije, žele da se vrate. Sport je naš najveći brend, definitivno”, kaže nam Čečur dok šetamo Trebinjem.

Zastajkujemo, jer telefonom se javlja Nataša Čengić iz Sarajeva. Ogorčeno nam priča: “Vlahović je iz pritvorske jedinice Suda BiH prebačen na izdržavanje kazne u Foču, nakon što mu je izrečena pravnosnažna presuda kojom je kažnjen sa 42 godine zatvora.”

Apelaciono vijeće Suda BiH Veselinu Vlahoviću je, donijevši drugostepenu presudu, sa 45 godina zatvora kaznu smanjilo na 42 godine zatvora. Osumđen je za zločine počinjene nad Bošnjacima i Hrvatima u sarajevskim naseljima Grbavica, Vraca i Kovačići 1992. godine. Dokazana mu je krivnja za najmanje 30 ubistava, silovanje većeg broja žena bošnjačke i hrvatske nacionalnosti, kao i premlaćivanje, maltretiranje i pljačkanje građana nesrpske nacionalnosti.

**SAMO KINDŽE:** Nataša Čengić podsjeća da ovaj ubica ima iskustva u bježanjima iz zatvora, kao iz Spuža u Crnoj Gori – kada su mu pomogli zatvorski čuvari. Godine su prošle dok konačno nije uhapšen u španskom gradu Alekante, zbog čega Goranova mama izražava sumnju da to neće uraditi i u Foči: "Znate da je zločinac Radovan Stanković prije nekoliko godina pobjegao upravo iz KPZ-a Foča i ubijedena sam da će iz Foče biti organizovan i Vlahovićev bijeg. Znamo da je Batko iz Nikšića, a Nikšić je blizu Foče."

**POMOGAO DRUGIMA I DRUGI NJEMU:** Zdravko Čečur



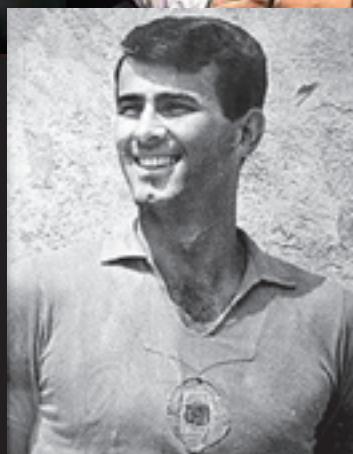
Njeno mišljenje dijeli i većina građana Sarajeva. Svi oni su ponosni na sportistu Gorana Čengića, koji je istinski heroj Sarajeva, simbol zajedništva i tolerancije, rame uz rame s legendarnim Kindžetom. Ove godine napunit će se trinaest godina kako je zauvijek otišao sjajni košarkaš. "I dobar čovjek, uvijek s dobrim u sebi, što je dokazao i njegov posljednji ispraćaj kada se okupila sva košarkaška elita iz bivše Jugoslavije", podsjeća Vjenčeslav Tolj i dodaje da se samo njemu u čast, prije nekoliko godina na Memorijalnom turniru odazvao cijeli nekadašnji bivši Real sa Korbalanom na čelu: "Tada su se naljutili zlatni momci iz reprezentacije Jugoslavije koji su igrali s njim i doslovno mi rekli: 'E, to ne može bez nas!' Takav sportski duh u Sarajevu mogao je ostvariti samo Kindže", s pomiješanim emocijama meraka i sjete priča nam Tolj dok gledamo stresnu utakmicu na SP između Bosne i Hercegovine i Argentine.

Atmosfera navijanja u Beogradu za hrabru igru reprezentacije Bosne i Hercegovine nije popuštala ni kada je BiH možda i nesrećno izgubila na otvaranju Mundijala od favorizovane Argentine, sa Messijem i mnogim drugim zvjezdama koje te večeri nisu

uspele da pokažu ni deo svog fudbalskog umjeća. Atmosferu u Kulturnom centru, pored stotinjak Beograđana, dodatno su podigle mlade Sarajlije koji su tih dana u Beogradu učestvovali u kulturnoj manifestaciji Dani Sarajeva u Beogradu. Iako ova manifestacija pretenduje da bude u potpunosti umjetnički program, Maša Milunović kaže da je ubačen i ovaj sportski segment, jer je svako povezivanje mlađih iz regiona nešto što Inicijative još uvek nastoje da rade.

"I ako nekada nemamo podrške za takve aktivnosti, smatramo da je to jako važno jer i dalje iz učionica izlaze generacije koje nisu čule za opsadu Sarajeva i koje imaju veliku 'rupu' između 1988. i 1999. godine, odnosno dešavanja koja su obeležila taj period. Oni i dalje izlaze sa nekom mržnjom koja nije prirodna, već je medijski iskonstruisana i nasleđena možda i od njihovih roditelja. Na nama je da to makar pokušamo da ispravimo ako želimo da nastavimo da živimo u Srbiji i uopšte na Balkanu", poručuje je Milunovićeva.

**DRES BOSNINE ĆETVORKE:** Među onima koji žele da isprave pomenuto naslede bili su mladići i devojke iz Sarajeva koji su iz prvih redova gledališta u Kulturnom centru bodrili svoju reprezentaciju iz Beograda. Zadovoljstvo što utakmicu gledaju u glavnom gradu Srbije nisu ni pokušavali da prikriju: "Drago nam je što gledamo utakmicu Bosne u Beogradu i ovo je stvarno jedinstvena prilika. Da mi je neko pričao da će svoju reprezentaciju gledati u Beogradu ne bih mu vjerovala. Osjećam se kao da sam kod kuće, ali fakat, ovo nisam očekivala i srce mi je bilo puno cijeli dan pred početak utakmice. Baš mi je super ovdje u Beogradu. Pored Bosne, i mi navijamo za reprezentaciju Hrvatske na Svjetskom prvenstvu, jer je normalno da navijamo za svoje susjede. Baš nam je draga što smo njihovu utakmicu sa Brazilom gledali u Beogradu i navijali za njih. Samo smo malo tužni što su sudije imale svog udjela u pobjedi Brazila. Velika je stvar što se u Beogradu organizuje ovako nešto, pogotovo što je u pitanju veliki fudbalski događaj u istom periodu i što pruža priliku da se ljudi povežu. Dakle, nije politika jedini način za povezivanje, nego su to i zabava ili nogomet. Najvažnije je da



**KRVNIK I ŽRTVE:**  
Veselin Vlahović Batko  
sa ratnom opremom  
i na sudu (gore),  
Nataša i Goran Čengić

smo svi zajedno i da se družimo. Međusobno podržavanje reprezentacija može samo da doprinese boljem pozivanju naroda i stvaranju bratstva. Rođen sam 1993. godine, ali su mi roditelji pričali da je bilo lijepo živeti i da je na prostorima postojalo bratstvo i jedinstvo. Drago mi je da se to postepeno vraća i baš sam danas govorio da se okupljamo u glavnom gradu nekadašnje Jugoslavije i da sam jako sretan zbog toga, jer svi zajedno navijamo za Bosnu. Naša reprezentacija sama po sebi je Jugoslavija u malom, a ova kvisim navijanjem se ponovo vraćamo u osamdesete. Svim srcem navijamo za našu Bosnu, ali i za komšije Hrvate".

Među strastvenim navijačima BiH te večeri bila je i poznata mirovnjakinja iz Beograda, Marijana Toma. Na sebi je imala visoke potpetice, farmerke i dres Bosnine "četvorke" Emira Spahića. Marijana kaže da činjenica da je Beograđanka i da na sebi ima dres kapitena bosanske reprezentacije za nju znači više od sporta: "Navijam za BiH, ne samo zbog toga što je jako dobra reprezentacija, već i zato što su ljudi koji igraju u njoj u stvari deca koja su preživela rat, koja su otišla u izbeglištvo i koja su se vratila da igraju za svoju zemlju."

**GLAVNI KRIVCI:** Ona posebno ističe da je uloga sporta u procesu pomis-

renja naroda jedna od najprisutnijih pojava u savremenoj civilizaciji. "Ako pogledamo iskustva drugih zemalja, a to se pre svega odnosi na Južnu Afriku, najpre se setim Nelsona Mandele koji je 1994. godine u finalu Svetskog kupa u ragbiju, gde su Južnoafrikanci bili potpuni autsajderi, obukao dres tamošnjeg kluba Skrin boks, koji je tada važio za potpuno beli klub i koji je bio jedan od simbola aparthejda. Tim činom Mandela je pokazao da je sport jedno od vezivnih tkiva, koje će ponovo spojiti Južnu Afriku koja je do tada bila podeljena zajednicu", zaključila je Marijana Toma.

A šta su zaključili "glavni krvci" za nesvakidašnji projekat Inicijative mladih? Ivan Đurić smatra da kada postoje ljudi koji su raspoloženi za saradnju, kao što su u Kulturnom centru grada, onda je i jednostavno organizovati ovakve stvari. "Važno je da se sa ljudima koji su zainteresovani i koji dele našu ideju međusobno podržavamo, a ne da širimo mržnju. Samo kod retrogradnih institucija i sistema koji se sporo menja nailazimo na barijere, ali ovde gde smo svoji na svome to je odlično", poručuje Đurić.

Maša Milunović kaže da je interesovanje za gledanje komšija bilo odlično i da je bilo mnogo više pozitivnih komentara nego negativnih. "Mi smo se navikli na poruke hejtera, ali sva

je sreća da se oni po pravilu kriju iza svojih profila i avatara i samo pišu grozne komentare. Navikli smo se da takve stvari ignorišemo i uvek gledamo samo pozitivnu stranu. Čak i oni koji dođu na događaje i nešto negoduju, sada su u manjini i to je najbolja stvar u svemu ovom, jer smo mi koji sedimo u Beogradu i navijamo za komšije u većini. Ostali su šaka ljudi koji ne znaju šta će sa sobom", poručuje ova mlada Beograđanka.

"Završetkom učešća reprezentacija Bosne i Hercegovine i Hrvatske na ovom prvenstvu završava se i naša kampanja 'Navijaj za komšije'. Zahvaljujemo se svima na podršci! Važno je da nastavimo da gradimo i održavamo duh saradnje i prijateljstva među zemljama regionala i u drugim oblastima, kao što smo poslednjih nedelja to radili u sportu. Verujemo da je to ključno za normalan život na našim prostorima. Sportski pozdrav!"

*(Tekst je nastao u okviru projekta Living together "Živjeti zajedno" finansiranog sredstvima medijskog fonda Jačanje medijske slobode u Srbiji Evropske unije, Delegacija Evropske unije u Srbiji. Projekt sprovode Nezavisno društvo novinara Vojvodine i Udruženja BH novinari, a Novi magazin je jedan od medijskih partnera koji objavljuje tekstove)*